

Alla blir vinnare med sparsam körning

Bättre för miljön, ekonomin och bilen. Och faktiskt: det går inte långsammare. Eco-driving och sparsam körning har bara vinnare.

Det var budskapet från Mathias Axelsson på Luftvårdsförbundets höststämman.

Sparsam körning har blivit alltmer aktuellt i takt med stigande priser på drivmedel och en ökande medvetenhet om att trafikens utsläpp har konsekvenser för klimatet. Axelssons Trafikskola har också sett hur fler företag och kommuner efterfrågat utbildning i eco-driving i samband med upphandling och miljöcertifiering.

50 000 kr i månaden

Men det handlar också om ekonomi. Ett åkeri mätte förändringen och konstaterade

att man sparade 50 000 kr i månaden efter det att chaufförerna fått utbildning i sparsam körning. Ambulansen i ett landsting (vars körningar till 80 procent består av sjuktransporter, inte utryckningar) minskade sin bensinförbrukning med 14 procent samtidigt som snitthastigheten ökade.

En liknande erfarenhet gjorde åkeriet Schenker lastbilar.

Lätta på gasen

Hur kan det komma sig att man sparar tid? Mathias Axelsson förklarade det med att när man kör på "vanligt" sätt är man alltför fokuserad på bromsning; om man i stället släpper gasen i god tid före en korsning så får man god tid på sig och kan kanske slippa stanna.

– Att gå direkt från gaspe-

dal till broms är i mitt tycke en panikåtgärd, sade han.

Han gav ytterligare några tips för sparsam körning:

☐ Välj färdväg i förväg. Tänk på längd, smidighet, rusningstrafik med mera och tidpunkt: kanske undviker du köer genom att åka fem minuter tidigare.

Tänk på utrustningen

☐ Tänk på bilens utrustning. Måste AC:n vara igång? Ha inte takboxen på hela tiden. Undvik onödigt last i bilen. ☐ Öka lufttrycket i däcken. Siffran i instruktionsboken är ett rekommenderat minimetryck.

– Jämför med cykeln: ett välpumpat däck rullar lättare. Jag har 2,9 i mina däck, sade Mathias Axelsson.

☐ Använd motorvärmare. Undvik kallstart och tomgång.

Han gav också några råd om körtekniken:

Använd ettans växel så lite som möjligt. Accelerera bestämt upp till den fart du vill ha – men inte med gasen i botten, då hinner inte katalysatorn med. Kör på högsta möjliga transportväxel – 5:an går utmärkt i 50 km/tim när vägen är rak och okuperad. Planera för att slippa stanna. Och släpp gasen i tid.

– På motorväg släpper jag gasen 500 meter före avfart. Då drar motorn ingen bensin alls – om jag frikopplar drar den cirka 0,2 l/mil, sade Mathias Axelsson.

Han demonstrerade också hur en bussfärd med sparsam körning står sig jämfört med "vanligt" körsätt. För passagerarna var det snarast behagligare eftersom man slapp häftiga inbromsningar och ryckiga fartökningar.

Köping och Sala söker KLIMP-pengar

■ ■ ■ Köping och Sala är de kommuner i länet som ansökt om statliga KLIMP-bidrag nästa år (KLIMP = klimatinvesteringsprogram).

Värmeledning till Arboga

Köping har sökt 33,5 miljoner kr för fyra olika åtgärder. En av dem är installation av en avgaspanna och ångturbin hos företaget Nordkalk. Det skulle göra att företaget, som förbrukar stora mängder energi i sin industriprocess, kan producera 15 000 MWh el per år med hjälp av spillvärme och därmed bli nästintill självförsörjande i fråga om el.

En annan del av ansökan gäller byggandet av en värmeledning från Köping

till Arboga. Också här handlar det om att ta tillvara spillvärme från Nordkalk; potentialen är 110 000 MWh per år. Samtidigt skulle en del av bränslet som Nordkalk använder idag – kol och spillolja – kunna ersättas med brännbart avfall.

Anledningen till att man vill bygga en ledning till Arboga är att Köping redan är väl försörjt med spillvärme från Yara.

Åtgärderna skulle tillsammans medföra en elbesparing med 30 000 MWh per år och minskade utsläpp av koldioxid med drygt 29 000 ton.

Biogas ur flytgödsel

Sala har ansökt om sammanlagt 32,7 miljoner kr för sex olika åtgärder. Bland

dem märks främst byggandet av en anläggning för framställning av etanol (som LuftAffärer tidigare berättat om) av jordbruksprodukter. Ett annat projekt handlar om att framställa biogas från flytgödsel.

Liksom Köping söker Sala även bidrag för utbyggnad av fjärrvärmerna.

De övriga tre åtgärderna gäller information och folkbildning i frågor om energi, energibesparing, klimatförändringar och kommunens klimatstrategi som antogs tidigare i höst.

I enlighet med kraven för KLIMP har både Sala och Köping utarbetat varsin klimatstrategi för att visa att åtgärderna ingår i en helhet.

E85 blir E75 på vintern

■ Etanolbränslet E85 kan vintertid i praktiken bli E75. Det är följden av att en ny E85-standard tillåts. Den medger 30 procents inblandning med bensin vintertid och 25 procents sommartid. Skälet som anges är att bilarna ska kunna startas även när det är riktigt kallt. Både Naturskyddsföreningen och organisationen Gröna Bilister har protesterat mot förändringen, som de menar blir negativ för miljön och vilseledande för konsumenterna.

Källa: Gröna Bilister 6/06

Krav på sänkt etanolmoms

■ Staten bör snarast sänka momsen på E85 till sex procent – samma nivå som kollektivtrafiken. Det kräver branschorganisationen Bil Sweden. Annars riskerar utvecklingen på miljöbilsmarknaden att stagnera, menar man. Om fler miljöbilsägare väljer att tanka billig bensin i stället för etanol, så hotas miljövinster.

Källa: Bil Sweden

Kommunal bilpool i Hallsta spar både pengar och miljö

■ I Hallstahammars kommun är det knappt någon som längre vill köra sin egen bil i tjänsten. Högst 400 meter bort står någon av den kommunala bilpoolens fordon – en varm, välhållen bil som enkelt bokas via internet.

Hallstahammars bilpool är dessutom bra både för kommunens ekonomi och för miljön, berättade Jan Lilja, bilsamordnare i kommunen, på Luftvårdsförbundets höststämma.

Kommunen har cirka 1 300 anställda. Många av dem åker bil i tjänsten. För fem år sedan beslöt att utreda hur detta resande kunde förbättras.

Separat bilpool

Resultatet blev en särskild bilpool, skild från de olika förvaltningarna, som startade i mars 2004. Alla kommunens fordon som användes mer än 50 mil och mindre än 1 500 mil per år togs in i bilpoolen. Idag rymmer den tio bilar och har omkring 450 medlemmar. De flesta av dem använder bil någon gång varje månad.

Kostnaden är för närvarande 20 kr i timmen och 10 kr per mil.

– Vi satte först priset till 40 kr i timmen för att få bort korta resor på lång tid men sänkte det sedan, berättade Jan Lilja.

Bilarna är utplacerade så att användarna har max 400 meter att gå. Bokningen sker på internet och bilen låses upp med det egna körkortet. Själva bilnyckeln finns i handskfacket. Alla bilar har alkoholås.

– Naturligtvis var en tanke att spara pengar, men projektet marknadsfördes inte så. Av någon konstig anledning har milen ändå blivit betydligt färre. Kanske för att folk samåker mer nu när de kan se på webben om någon bokar en viss resa en viss tid, sade Jan Lilja.

Mindre resande

Resultatet av bilpoolen har blivit att de anställda reser mindre – totalt cirka 6 000 mil på ett år. Det betyder 20 ton mindre utsläpp av koldioxid. Kommunen sparar också pengar: resor med egen bil i tjänsten kostade 2001 en miljon kr, i år blir det sannolikt kring 300 000 kr.

Det handlar också om en kvalitetshöjning. Hemtjänsten har egna bilar eftersom de går mycket. Men om någon av deras bilar inte skulle starta så finns sannolikt en poolbil bara 50 meter bort – dygnet runt.

I en enkät bland kommunens anställda svarade 84 procent att de tyckte bilpoolen är bra eller mycket bra.

Förbundsnytt

■ Luftvårdsförbundets emissionsdatabas, EDB, ska uppdateras. I samband med detta kommer även en förvaltningsplan för EDB:n att tas fram, och för detta ändamål ska en enkät göras bland medlemmarna om deras önskemål och behov rörande densamma. Sunitharani Vijayalekshmi på Länsstyrelsen arbetar med detta.

■ EDB:n kan komma att utvecklas till en klimatabas. Pengar har erhållits för en förstudie av hur detta skulle kunna göras. SLB Analys – som administrerar EDB:n – gör förstudien.

■ De ekonomiska villkoren har ändrats för Luftvårdsförbundets luftövervakning. Idag sker mätning och provtagning på fem platser i länet. Luftvårdsförbundet betalar för fyra av dem. En yta har haft EU-bidrag som nu försvinner. I samband med detta har en arbetsgrupp sett över hela luftövervakningsprogrammet. Enligt gruppens förslag – som antogs av stämman – läggs två av de kvarvarande provytorna ”i malpåse” och endast två, Kvisterhult och Hyttskogen, blir kvar i ett slags basprogram. På så vis sparar man in de pengar som försvinner med EU:s bidrag.

■ Vid höststämman skedde två fyllnadsval till styrelsen: Pelle Hägg, Kanthal, adjungerades till styrelsen för avgångne Anders Rydahl, Kanthal. Även Ann-Charlotte Cleve adjungerades fram till vårstämman som ersättare för Kersti Näsström, Westinghouse.

■ Styrelsen fick också i uppdrag att se över undersökningsavgifterna. Dessa sattes en gång i tiden efter storleken på medlemmarnas luftpåverkan, men den har nu i många fall förändrats. Styrelsen fick också i uppdrag att försöka få fler medlemmar till förbundet.